

Рейтинговий звіт MLTP 001-001 про визначення кредитного рейтингу

Об'єкт рейтингування:	м. Мелітополь
Тип рейтингу:	довгостроковий кредитний рейтинг за Національною рейтинговою шкалою
Рейтингова дія:	визначення
Дата визначення:	15.05.2018 р.
Рівень кредитного рейтингу:	uaBBB
Прогноз:	стабільний

Наданий в результаті рейтингового аналізу кредитний рейтинг визначено за Національною рейтинговою шкалою, на що вказують літери **ua** у позначці кредитного рейтингу. Національна рейтингова шкала дозволяє виміряти розподіл кредитного ризику в економіці України без урахування суверенного ризику та призначена для використання емітентами цінних паперів, позичальниками, фінансовими установами, посередниками та інвесторами на фінансовому ринку України.

Висновок рейтингового агентства щодо рівня кредитного рейтингу

Кредитний рейтинг ґрунтується на результатах аналізу економічних та фінансових показників за 2015-2017 рр., даних щодо демографічної ситуації, стану ринку праці, інформації відносно боргових зобов'язань міста, наявної в розпорядженні комунальної власності та перспективних планів на майбутнє.

Кредитний рейтинг ґрунтується на інформації, що надана Мелітопольською міською радою, а також на іншій інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства та вважається надійною. Рівень кредитного рейтингу залежить від якості, однорідності та повноти інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства.

Історія кредитного рейтингу

Дата	15.05.2018
Рівень рейтингу	uaBBB
Прогноз	стабільний
Рейтингова дія	визначення

Позичальник або окремих борговий інструмент з рейтингом **uaBBB** характеризується достатньою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності залежить від впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов.

Стабільний прогноз вказує на відсутність на поточний момент передумов для зміни рейтингу протягом року.

Рівень кредитного рейтингу м. Мелітополя підтримується:

- високими темпами зростання доходної частини бюджету міста без урахування трансфертів (135,5% у 2015 році, 144,9% у 2016 році та 138,2% у 2017 році), в тому числі в результаті позитивного впливу бюджетної та податкової реформ;
- диверсифікацією господарського комплексу міста за видами економічної діяльності та помірним рівнем концентрації надходжень до бюджету за основними платниками податків та інших обов'язкових платежів;
- відсутністю прямого та гарантованого боргу міської ради станом на 01.01.2018 р. та помірним рівнем запланованого зростання боргового навантаження бюджету міста.

Рівень кредитного рейтингу м. Мелітополя обмежується:

- нижчим (на 28,9% у 2016 році та на 23,3% у 2017 році) за середній по країні рівнем середньомісячної заробітної плати за умов залежності доходної частини бюджету міста від надходжень податку з доходів фізичних осіб (питома вага цього джерела в доходах загального фонду бюджету міста без урахування трансфертів становила 48,9% у 2016 році та 53,6% у 2017 році);
- високою потребою в залученні додаткового фінансування, в тому числі на відновлення об'єктів міської інфраструктури та житлово-комунального господарства;
- впливом негативних чинників на фінансовий ринок і невисокою діловою активністю в окремих секторах економіки, що негативно впливає на потенціал зростання й платоспроможність економічних суб'єктів.

Резюме

Загальна інформація про місто

Мелітополь – місто обласного значення, адміністративний центр Мелітопольського району Запорізької області. Воно розташовано на півдні Запорізької області на річці Молочній, біля Молочного лиману, що прилягає до Азовського моря, на відстані 120 км від обласного центру м. Запоріжжя та 50 км від Азовського моря. Територія міста охоплює 49,66 кв. км. Протягом 2017 року межі міста не переглядалися.

Адміністративно-територіальний устрій та управління в місті

Місто Мелітополь є самоврядною територіальною одиницею, в межах якої територіальна громада здійснює місцеве самоврядування, має свою комунальну власність, бюджет міста та органи місцевого самоврядування. Місто не має районного поділу. Систему органів місцевого самоврядування у місті Мелітополі складають: Мелітопольська міська рада, Мелітопольський міський голова, виконавчий комітет міської ради, відділи, управління та інші виконавчі органи міської ради.

Міський голова є головною посадовою особою територіальної громади. Він обирається відповідною територіальною громадою на основі загального, рівного, прямого виборчого права шляхом таємного голосування строком на п'ять років. За результатами виборів Мелітопольського міського голови, що відбулися у жовтні 2015 року, міським головою було обрано Мінька Сергія Анатолійовича. Термін повноважень депутатського корпусу, який налічує 42 депутатських місця, становить 5 років. За результатами виборів до Мелітопольської міської ради, що відбулися в 2015 році за новою пропорційною системою з відкритими списками, представництво політичних сил у міській раді було наступним: партія «Опозиційний Блок» – 21 депутат, партія «Блок Петра Порошенка «Солідарність» – 8 депутатів, партія «Об'єднання «Самопоміч» – 6 депутатів, Партія ветеранів Афганістану – 4 депутати; партія «Наш край» – 3 депутати.

Основні показники

Основні показники соціально-економічного розвитку та фінансового стану м. Мелітополя

Назва показника	2014	2015	2016	2017	Темп росту за ост.період, %
Чисельність наявного населення (станом на кінець звітного періоду), тис. осіб	156,5	155,9	155,0	154,0	99,4
Середньооблікова чисельність штатних працівників, тис. осіб	29,4	27,0	25,6	25,2*	98,6*
Середньомісячна заробітна плата, грн.	2 561,6	3 006,9	3 727,7	5 446,3	146,1
Заборгованість з виплати заробітної плати (станом на кінець звітного періоду), млн. грн.	2,8	3,7	6,8	14,4	212,1
Обсяг реалізації продукції у відпускних цінах, млн. грн.	2 013,6	2 732,1	3 334,7	4 012,2	120,3
Інвестиції в основний капітал, млн. грн.	133,0	235,0	374,0	413,8	110,6
Зовнішньоторговельний товарооборот, млн. доларів США	90,2	91,0	80,7	95,2	117,9
Введено в експлуатацію житла, тис. кв. м	6,7	12,3	14,2	17,9	126,1
Доходи бюджету, млн.грн.	538,9	703,3	947,1	1 330,4	140,5
Видатки бюджету та кредитування, млн.грн.	520,2	734,3	950,0	1 316,3	138,6
Прямий борг (без врахування казначейських позик), млн.грн.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

* розраховано агентством «Кредит-Рейтинг» на підставі показників Головного управління статистики у Запорізькій області, що надаються окремо за I, II, III та IV квартали 2017 року

Соціальна сфера та економіка міста

За чисельністю населення (154 тис. осіб станом на 01.01.2018 р.) Мелітополь належить до середніх міст України. Чисельність наявного населення міста поступово скорочується не тільки за рахунок природного скорочення, але й механічного відтоку. Зважаючи на структуру економіки Мелітополя, ринок праці має помірну концентрацію як за видами економічної діяльності, так і за основними роботодавцями. Значна чисельність працівників зайнята в бюджетній сфері, тоді як залежність від діяльності окремих промислових підприємств невисока. При цьому трудові ресурси міста є достатньо мобільними, значна чисельність мешканців міста зайнята також у малому бізнесі. Протягом попередніх трьох років під впливом рецесивних тенденцій в економіці України та збереження низького рівня ділової активності ситуація на ринку праці залишалася складною. Розвиток ринку праці міста Мелітополя у 2017 році характеризувався зростанням кількості вільних робочих місць (вакантних посад), заявлених роботодавцями, крім цього мало місце уповільнення, за розрахунками агентства¹, темпів скорочення середньооблікової чисельності штатних працівників. Як і в попередніх періодах, рівень зайнятості населення залишався невисоким – за результатами 2017 року питома вага зайнятих у загальній чисельності наявного населення міста становила 16,4% та була нижча за відповідний показник по Україні в цілому.

Темпи зростання середньомісячної заробітної плати штатних працівників м. Мелітополя протягом 2014-2016 років були високими, в цілому відповідали аналогічним показникам по країні та значною мірою були забезпечені інфляційною складовою. Високі темпи зростання заробітної плати у 2017 році були зумовлені

¹ у зв'язку із запровадженням нової методології звітування територіальні підрозділи Державної служби статистики надають основні показники статистики праці (середньооблікова чисельність штатних працівників та середньомісячна заробітна плата штатних працівників) окремо за кожний квартал, а розрахунки наростаючим підсумком (за півріччя або рік) не здійснюють

суттєвим збільшенням рівня мінімальної заробітної плати відповідно до Закону України «Про Державний бюджет України на 2017 рік». За результатами 2017 року рівень оплати праці збільшився на 46,1% (на 37,1% по країні в цілому) та становив 5 446,3 грн., що на 23,3% нижче середнього значення по країні. Рівень оплати праці протягом усього аналізованого періоду був нижчим за середній показник по країні, що у свою чергу впливає на обсяги надходжень податку на доходи фізичних осіб (найвагоміше джерело наповнення бюджету міста).

Протягом 2017 року обсяг невикраденої заробітної плати працівникам міста збільшився у 2,1 рази до 14,4 млн. грн. станом на 01.01.2018 р. Співвідношення обсягу боргу до середньомісячного фонду оплати праці за результатами 2017 року становило 10,5%, що відповідає високому рівню заборгованості. Основними боржниками, як і раніше, є промислові підприємства.

Високі темпи зростання рівня номінальної заробітної плати забезпечили позитивну динаміку надходжень податку на доходи фізичних осіб, обсяг якого збільшився у 2016 році на 50,8% до відповідного показника попереднього року. За результатами 2017 року темпи зростання становили 151,5%, що є дуже високим рівнем, порівняно з іншими містами обласного значення із співставною чисельністю населення.

Господарський комплекс м. Мелітополя помірно диверсифікований за видами економічної діяльності. Місто розвиває традиційні для себе галузі машинобудування та харчової промисловості. Крім того, місто має достатню мережу ринкової інфраструктури, фінансових установ, закладів освіти, охорони здоров'я та культури. Рівень диверсифікації міської економіки за видами економічної діяльності достатній, залежність господарського комплексу та бюджету міста від діяльності окремих провідних підприємств чи груп компаній, або підприємств однієї галузі, помірна. Це в свою чергу забезпечує помірну чутливість господарського комплексу та бюджету міста до економічних ризиків.

Найбільшу питому вагу за обсягами сплати обов'язкових платежів до загального фонду бюджету міста в 2017 році мали установи бюджетної сфери (освіта, охорона здоров'я, надання комунальних та індивідуальних послуг), промислові підприємства, підприємства транспорту та торгівлі. Надходження кожного з основних платників не перевищували 6% доходної частини загального фонду бюджету міста (без урахування трансфертів), а 20 основних платників податків формували 30,4% зазначених надходжень. У 2017 році обов'язкові платежі від найбільших платників податків – філії Придніпровської залізниці ПАТ «Укрзалізниця» та філії ТОВ «ТК Мегаполіс-Україна» становили відповідно 5,7% та 5,3% доходної частини бюджету міста (без урахування трансфертів). До найбільших платників відносяться також філія ТОВ «АТБ-маркет», Управління освіти Мелітопольської міської ради, філія ВПТ «Запоріжжяобленерго», Таврійський державний агротехнологічний університет, КУ Мелітопольська станція швидкої медичної допомоги, ПАТ «Гідросила-МЗТГ», Мелітопольський державний педагогічний університет, філія ЗАТ «ЗАЗ», Філія ТОВ «Епіко», ПП «Молокозавод – Олком», ТОВ «Мелітопольський м'ясокомбінат».

Рівень соціально-економічного розвитку міста достатній. Протягом 2014-2015 рр. на економіку міста та його фінансовий стан негативно впливали складна ситуація в економіці країни та зростання інфляційного тиску на економіку, що призвело до

зниження реальних доходів підприємств і громадян. Серед основних факторів, що зумовлювали негативні економічні тенденції, були: загальнодержавна внутрішньополітична криза та військовий конфлікт у східному регіоні України, анексія Криму Російською Федерацією, розрив міжрегіональних зв'язків та погіршення відносин із окремими основними торговими партнерами, звуження зовнішнього та внутрішнього попиту на продукцію вітчизняних виробників, скорочення державного фінансування, погіршення фінансових результатів підприємств, складна ситуація на фінансовому ринку та девальвація гривні відносно основних світових валют. У II половині 2016 року після тривалої рецесії намітилися тенденції до поступового відновлення темпів зростання економіки, відбувалося уповільнення інфляційних процесів внаслідок стриманої монетарної та фіскальної політики, а також завдяки сприятливій динаміці світових цін на сировину та стабілізації інфляційних очікувань.

У 2017 році відновлення економічного зростання тривало: мало місце зростання інвестицій та приватного споживання, у промисловості спостерігалось збільшення обсягів виробництва в машинобудуванні, позитивну динаміку зберігали також галузі споживчого спрямування. При цьому зберігалися негативні чинники, що впливали на фінансовий ринок країни, а також нестабільна ділова активність в окремих секторах економіки, що у свою чергу негативно впливало на потенціал зростання та платоспроможність економічних суб'єктів. За результатами 2017 року динаміка більшості показників, що характеризують стан економіки міста Мелітополь та рівень ділової активності, була позитивною.

Промисловість займає важливе місце у місцевій економіці як з точки зору формування та розвитку ринку праці, так і наповнення бюджетів усіх рівнів шляхом сплати податкових платежів. Промисловий комплекс м. Мелітополя помірно концентрований за основними підприємствами. Провідними галузями промислового комплексу міста протягом аналізованого періоду залишалися машинобудування, харчова промисловість та постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря, забір, очищення та постачання води. Ситуація в промисловому комплексі країни впродовж 2017 року характеризувалася поступовим відновленням обсягів промислового виробництва за окремими галузями. При цьому негативні фактори, що впливали на фінансово-господарську діяльність суб'єктів господарювання, на їх зовнішньоекономічну діяльність зберігались, а саме: збільшення вартості енергоресурсів, зростання цін на сировину, матеріали, товари, збереження складних умов здійснення зовнішньоекономічної діяльності, складність отримання кредитних ресурсів. Промисловий комплекс Мелітополя значною мірою залежить від впливу негативних чинників, що обмежують розвиток галузі, оскільки важливішою галуззю промислового комплексу міста є машинобудування. При цьому, як і в попередніх періодах, вплив економічної рецесії в країні на обсяги надходжень податків та зборів до бюджету міста від основних підприємств промислового комплексу Мелітополя був помірним.

Темпи зростання обсягів реалізованої підприємствами міста промислової продукції у 2015-2016 рр. були високими та перевищували відповідні темпи зростання по країні в цілому. За підсумками 2017 року промисловими підприємствами міста було реалізовано продукції на суму понад 4 млрд. грн., що на 20,3% більше за показник відповідного періоду попереднього року в фактичних цінах, але у розрахунку на 1 мешканця майже вдвічі менше аналогічного показника по країні.

Залежність підприємств міста від зовнішньої торгівлі є суттєвою – провідні підприємства машинобудівного комплексу є експортоорієнтованими. Головними статтями експорту товарів є: машини, обладнання, механізми, електротехнічне обладнання (майже третина загального обсягу експорту товарів), олія та жири, засоби наземного транспорту. Протягом 2017 року, на відміну від 2016 року, зовнішньоторговельний товарооборот у м. Мелітополі зростає як за рахунок поставок експорту (на 20%), так і імпорту (на 9%). За результатами 2017 року обсяг зовнішньоторговельного товарообороту підприємств Мелітополя склав 95,2 млн. доларів США, що у розрахунку на 1 мешканця на 71,8% менше середнього показника по країні. Протягом усього аналізованого періоду сальдо зовнішньої торгівлі підприємств міста було позитивним. Залежність міста від іноземного капіталу є низькою – з початку процесу інвестування в економіку міста було залучено 821,4 тис. доларів США прямих іноземних інвестицій, що в розрахунку на одного мешканця є значно меншим за середній показник по країні.

Обсяги капітальних інвестицій на території м. Мелітополя протягом усього аналізованого періоду зростали. Загальна сума капіталовкладень, освоєних протягом 2017 року на об'єктах міста за рахунок усіх джерел фінансування, становила 413,8 млн. грн., що на 10,6% більше за обсяг у 2016 році, але в розрахунку на 1 мешканця становила 27,6% від середнього показника по країні. Обсяги введеного в експлуатацію житла зростали, але у розрахунку на 1 000 осіб наявного населення традиційно поступались відповідним показникам по країні в цілому (на 51,7% у 2017 році).

Комунальна власність та комунальне господарство

Житлово-комунальному господарству м. Мелітополя, як і для переважної більшості міст України, притаманний високий рівень зношеності основних засобів (зокрема, житлового фонду та будівель бюджетних установ), об'єктів інженерної та транспортної інфраструктури міста. Міська влада щороку виділяє кошти на фінансування заходів у сфері житлово-комунального господарства та проводить роботу у напрямку поліпшення надання послуг та зменшення енергоспоживання. Міська влада приєдналась до Угоди мерів у 2014 році та розробила План дій зі сталого енергетичного розвитку. З метою реалізації важливих для міста проектів у сфері підвищення енергоефективності Мелітопольська міська рада проводить підготовчу роботу щодо залучення кредитних коштів та співпрацює з міжнародними фінансовими організаціями.

Протягом аналізованого періоду відбувався поетапний перегляд тарифів на комунальні послуги відповідно до постанов Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг. Рівень проплати населення за житлово-комунальні послуги перевищував середні показники багатьох міст країни, проте за деякими видами послуг був нижчим за 100%. Обсяг заборгованості населення за житлово-комунальні послуги (без урахування послуг із постачання електричної енергії та газопостачання) у розрахунку на 1 мешканця відповідав низькому рівню боргу.

Мелітопольська міська рада від імені та в інтересах територіальної громади відповідно до чинного законодавства наділена повноваженнями щодо володіння, користування та розпорядження об'єктами права комунальної власності. У власності територіальної громади м. Мелітополя перебуває значна кількість об'єктів, у тому числі таких, що становлять комерційний інтерес. Протягом аналізованого періоду зростали обсяги надходжень від приватизації комунального майна та надання його в оренду, а також від оренди земельних ділянок та надходжень від продажу землі. Загалом, за результатами 2017 року питома вага надходжень від операцій з майном та землею комунальної власності (продаж та оренда) у структурі доходної частини бюджету міста без урахування трансфертів становила 7,3%, що на 0,2 в. п. менше аналогічного показника 2016 року.

Бюджет міста

Бюджет м. Мелітополя – бюджет місцевого самоврядування. Мелітополь є містом обласного значення, зведений бюджет міста включає бюджет одного рівня – міський. Організація бюджетного процесу в місті здійснюється відповідно до Конституції України, Бюджетного кодексу України, Закону України про Державний бюджет України на відповідний рік та інших законодавчих актів. У місті Мелітополі забезпечується висока ефективність фінансової політики, дотримуються норми чинного законодавства у цій сфері, забезпечується оперативність прийняття та реалізації управлінських рішень.

Доходи бюджету м. Мелітополя формуються за рахунок податкових надходжень, неподаткових надходжень, доходів від операцій з капіталом, цільових фондів та трансфертів. Темпи зростання доходів бюджету міста (без урахування трансфертів) протягом 2014-2017 рр. були високими та перевищували загальнодержавні середні показники. Рівень бюджетної забезпеченості також зростав, але залишався невисоким у порівнянні з іншими містами країни: співвідношення обсягу доходів бюджету міста в розрахунку на одного мешканця до середнього показника по місцевих бюджетах в цілому (без урахування трансфертів) за результатами виконання бюджету в 2015 році становило 59,9%, в 2016 році – 61,4%, в 2017 році – 63,2%. Для бюджету міста Мелітополя характерним є помірний рівень концентрації джерел наповнення доходної частини загального фонду як за основними галузями, так і основними платниками податків. Надходження кожного з основних платників не перевищували 6% доходної частини загального фонду бюджету міста (без урахування трансфертів). Суттєва залежність бюджету від окремих основних платників податків відсутня. Відповідно, чутливість доходної частини бюджету міста до економічних ризиків є помірною. Рівень самостійності бюджету достатній, залежність від базової дотації незначна.

Бюджет м. Мелітополя за результатами виконання в 2017 році мав позитивне сальдо операційного балансу за загальним фондом (91,36 млн. грн.), обсяг якого збільшився в порівнянні з відповідним показником у 2016 році, що було зумовлено високими темпами зростання операційних надходжень. Така динаміка була забезпечена як зростанням податкових надходжень (передусім податку та збору на доходи фізичних осіб, податку на нерухоме майно та єдиного податку), так і збільшенням обсягу трансфертів за рахунок збільшення обсягів субвенцій з державного бюджету на фінансування двох основних галузей – освіти та охорони здоров'я, а також субвенції з

державного бюджету місцевим бюджетам на надання пільг та житлових субсидій населенню на оплату комунальних послуг та енергоносіїв. При цьому, темпи зростання операційних видатків в цілому відповідали темпам росту операційних доходів бюджету. За спеціальним фондом обсяг операційних доходів перевищив обсяг операційних видатків на 70,2 млн. грн. Бюджет міста за підсумками 2017 та 2016 років в цілому виконано з профіцитом. Обсяг профіциту бюджету у 2017 році становив 14,1 млн. грн., у тому числі профіцит загального фонду склав 100,38 млн. грн., спеціальний фонд виконано з дефіцитом обсягом 86,25 млн. грн. Виконання бюджету з профіцитом у 2016 році та 2017 роках призвело до суттєвого зростання залишків на рахунках загального фонду. При цьому, залишки на рахунках спеціального фонду також зростали, а джерелом покриття дефіциту спеціального фонду були кошти, що передаються із загального фонду до бюджету розвитку.

Ліквідність бюджету міста за результатами 2015-2017 рр., перебувала на помірному рівні за загальним та спеціальним фондами. Протягом 2017 року показники ліквідності бюджету міста за спеціальним фондом зросли. Зважаючи на достатні показники ліквідності, до бюджету міста не залучалися короткотермінові позички з єдиного казначейського рахунку на покриття тимчасових касових розривів за загальним фондом.

Протягом 2017 року до доходної частини бюджету міста надійшло 1 330,4 млн. грн., що на 40,5% більше, ніж обсяг відповідних надходжень у 2016 році. За результатами 2015-2017 років обсяги надходжень за переважною більшістю джерел наповнення бюджету міста зростали, а рівень виконання річного плану за доходами загального та спеціального фондів був високим. У минулому році уточнений річний план за доходами в цілому було виконано на 100,6%, у тому числі відповідні планові показники доходної частини загального фонду бюджету міста виконані на 99,7%, спеціального фонду – на 112,7%.

Позитивна динаміка наповнення доходної частини бюджету міста у 2015-2017 рр. обумовила високі темпи зростання видаткової частини бюджету та прийнятний рівень виконання бюджету за переважною більшістю напрямів, що фінансувалися з місцевого бюджету. Темпи зростання видаткової частини бюджету в цілому поступалися темпам зростання доходів бюджету міста, що сприяло підвищенню показників ліквідності бюджету. Обсяг видаткової частини бюджету міста Мелітополя за результатами 2017 року становив 1 316,35 млн. грн. та збільшився на 38,6% проти відповідного попереднього бюджетного періоду. Затверджений на 2017 рік план за видатками бюджету було виконано на 98%.

Основним напрямом видатків бюджету залишається фінансування установ бюджетної сфери (освіти, охорони здоров'я, соціального захисту та соціального забезпечення, культури і мистецтва, фізичної культури і спорту), державного управління (діяльність органів місцевого самоврядування), а також житлово-комунального господарства, будівництва та транспорту. Починаючи з 01.01.2015 р. дві найбільші за обсягами видатків галузі бюджетної сфери (освіта та охорона здоров'я) фінансуються як за рахунок доходів бюджету міста, так і відповідних субвенцій з державного бюджету. При цьому частка міста в сумарному обсязі фінансування зазначених галузей зростає.

Структура видаткової частини бюджету за економічною класифікацією характеризується зростанням у 2017 році питомої ваги капітальних видатків до 12,4%

(10,7% у 2016 році), що відповідає високому рівню, порівняно з іншими містами України. Питома вага захищених статей в обсязі видатків загального фонду бюджету в аналізованому періоді скоротилась, але залишається високою.

Бюджет міста Мелітополя на 2018 рік було затверджено 29.11.2017 р. Доходну частину бюджету міста затверджено у обсязі 1 288,8 млн. грн., що на 3,1% менше за фактичне виконання у 2017 році. Плановий обсяг видатків бюджету міста на 2018 рік встановлено в обсязі 1 288,8 млн. грн. (на 2,1% менше, ніж фактичний обсяг у 2017 році). Бюджет міста на 2018 рік прийнято з профіцитом загального фонду обсягом 83,3 млн. грн. (напрямок використання – передача коштів до бюджету розвитку), спеціальний фонд бюджету міста затверджено з дефіцитом у сумі 83,3 млн. грн., джерелом покриття якого є кошти, що передаються із загального фонду. У березні поточного року до бюджету міста вносились коригування, а саме: обсяг доходів міського бюджету було збільшено до 1 396,6 млн. грн., загальний обсяг видатків збільшено до 1 431,1 млн. грн.

Основними джерелами доходної частини бюджету міста у 2018 році залишатимуться податок та збір на доходи фізичних осіб, податок на майно (в тому числі орендна плата за землю та земельний податок з юридичних та фізичних осіб), єдиний та акцизний податки та трансферти. Бюджетом міста було передбачено помірні темпи зростання обсягу податкових надходжень до показників минулого періоду (на 10,8%), що буде забезпечено в тому числі збільшенням надходжень податку на доходи фізичних осіб (на 12,5%).

Боргові зобов'язання міста

Протягом 2014-2017 рр. Мелітопольська міська рада запозичень до міського бюджету не здійснювала. Прямий борг Мелітопольської міської ради (без урахування позик, залучених з єдиного казначейського рахунку) станом на 01.01.2018 р. відсутній. Консолідоване боргове навантаження доходної частини бюджету міста, перебуває на низькому рівні. Зважаючи на рівень зносу житлового фонду та основних засобів комунальних підприємств міста, потреба в залученні додаткового фінансування, в тому числі на відновлення об'єктів міської інфраструктури та житлово-комунального господарства, є значною. На сьогодні Мелітопольська міська рада проводить роботу по залученню позикових коштів до бюджету розвитку для реалізації проектів у сфері енергоефективності об'єктів соціально-культурної сфери, а також для придбання муніципального автомобільного транспорту та здійснення інших видатків бюджету розвитку, спрямованих на задоволення інтересів територіальної громади міста Мелітополя.

Висновок

За результатами аналізу кредитний рейтинг м. Мелітополя визначено на рівні **uaBBB**, прогноз «стабільний».

Голова рейтингового комітету

М. Б. Проценко

Начальник відділу рейтингів небанківських установ

О. К. Самойлова

Додатки

Бюджетні показники м. Мелітополя у форматі бюджетного балансу, тис. грн.

ПОКАЗНИК	2015	2016	2017
Податкові надходження	226 022,0	337 732,3	466 336,8
Платежі, штрафи та інші операційні надходження	35 041,5	42 810,9	53 604,1
Отримані трансферти на здійснення поточних видатків	440 145,3	565 714,8	795 093,5
Операційні надходження всього	701 208,7	946 258,0	1 315 034,4
Поточні видатки на заробітну плату, використання товарів та послуг та інші поточні видатки	428 954,2	495 270,5	689 029,7
Поточні трансферти та соціальне забезпечення	216 497,0	353 187,0	464 458,2
Операційні видатки всього	645 451,2	848 457,6	1 153 487,9
Операційний баланс	55 757,5	97 800,4	161 546,5
Фінансовий дохід	0,0	0,0	778,1
Виплата доходу за зобов'язаннями, обслуговування боргу	0,0	0,0	0,0
Фінансовий баланс	0,0	0,0	778,1
Поточний баланс	55 757,5	97 800,4	162 324,6
Капітальні надходження	2 092,5	843,6	6 360,4
Субсидії та трансферти на здійснення капітальних видатків	0,0	0,0	8 225,9
Капітальні надходження всього	2 092,5	843,6	14 586,3
Придбання основного капіталу	62 875,7	78 127,4	125 569,3
Капітальні трансферти	26 019,8	23 414,5	37 293,1
Капітальні видатки всього	88 895,5	101 541,9	162 862,4
Капітальний баланс	-86 803,0	-100 698,3	-148 276,1
Баланс після капітальних видатків	-31 045,5	-2 897,9	14 048,5
Кредитування (з урахуванням повернення)	-4,5	-3,1	-88,0
Профіцит/дефіцит	-31 041,0	-2 894,8	14 136,4
Фінансування	31 041,0	2 894,8	-14 136,4
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0

Джерело: Дані Мелітопольської міської ради, розрахунки агентства «Кредит-Рейтинг»

Основні джерела фінансування бюджету м. Мелітополя, тис. грн.

ПОКАЗНИК	2015	2016	2017
Профіцит/дефіцит	-31 041,0	-2 894,8	14 136,4
Фінансування	31 041,0	2 894,8	-14 136,4
Зміни залишків	30 158,8	2 379,1	-13 556,3
залишок на початок року	58 542,9	28 384,1	26 005,1
залишок на кінець року	28 384,1	26 005,1	39 561,4
Фінансування за рахунок казначейського рахунку	0,0	0,0	0,0
Залучення	0,0	0,0	0,0
Погашення	0,0	0,0	0,0
Зміни обсягів депозитів та цінних паперів, що використовуються для управління ліквідністю	0,0	0,0	0,0
Повернення коштів з депозитів або пред'явлення цінних паперів	0,0	0,0	0,0
Розміщення коштів на депозитах або придбання цінних паперів	0,0	0,0	0,0
Фінансування за борговими операціями	0,0	0,0	0,0
Внутрішні зобов'язання	0,0	0,0	0,0
Запозичення	0,0	0,0	0,0
Погашення	0,0	0,0	0,0
Зовнішні зобов'язання	0,0	0,0	0,0
Запозичення	0,0	0,0	0,0
Погашення	0,0	0,0	0,0
Інші розрахунки	882,2	515,7	-580,1
кошти, що передаються до бюджету розвитку	0,0	0,0	0,0
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0

Джерело: Дані Мелітопольської міської ради, розрахунки агентства «Кредит-Рейтинг»

Виконання доходної частини бюджету м. Мелітополя, тис. грн.

Показники	2015 (виконано)	2016 (виконано)	2017 (план)	2017 (виконано)	% виконання річного плану	Темп росту до відп. періоду, %
Податкові надходження	226 022,0	337 732,3	462 322,0	466 336,8	100,9	138,1
питома вага податкових надходжень в обсязі доходної частини бюджету, %	32,1	35,7	35,0	35,1	100,2	98,3
Податок на доходи фізичних осіб	112 093,6	169 026,3	254 000,0	256 085,5	100,8	151,5
Податок на прибуток підприємств	1 022,8	973,2	675,0	611,0	90,5	62,8
Акцизний податок	52 484,6	73 194,7	86 000,0	84 241,1	98,0	115,1
Податок на нерухоме майно (за виключенням податку та орендної плати за землю, транспортного податку)	1 875,9	6 478,9	11 300,0	11 800,5	104,4	182,1
Податок та орендна плата за землю з юридичних та фізичних осіб (до 01.01.2015 р. - плата за землю)	25 156,6	40 763,6	44 600,0	44 415,5	99,6	109,0
Транспортний податок з юридичних та фізичних осіб	1 242,6	430,7	470,0	560,2	119,2	130,1
Єдиний податок	32 146,3	46 742,1	65 100,0	68 393,3	105,1	146,3
Місцеві податки та збори, без урахування єдиного податку та податків на нерухомість	-114,5	2,1	38,0	35,2	92,6	1 674,8
Інші податки та збори	114,1	120,5	139,0	194,6	140,0	161,5
Неподаткові надходження	34 592,9	42 348,9	36 254,8	53 905,7	148,7	127,3
питома вага неподаткових надходжень в обсязі доходної частини бюджету, %	4,9	4,5	2,7	4,1	147,7	90,6
Власні надходження бюджетних установ та організацій	26 266,9	33 044,1	24 366,8	40 333,9	165,5	122,1
Відсотки банків за користування тимчасово вільними бюджетними коштами	0,0	0,0	770,0	778,1	101,0	-
Надходження коштів від відшкодування втрат сільськогосподарського і лісогосподарського виробництва	0,0	0,0	0,0	2,4	-	-
Плата за оренду майнових комплексів та іншого майна, що є у комунальній власності	879,2	928,2	890,0	995,8	111,9	107,3
Державне мито	2 463,6	1 692,1	270,0	256,3	94,9	15,1
Плата за надання адміністративних послуг	3 213,5	4 383,1	5 870,0	6 631,5	113,0	151,3
Інші неподаткові надходження	1 769,6	2 301,4	4 088,0	4 907,8	120,1	213,3
Доходи від операцій з капіталом	2 092,5	843,6	4 420,0	6 360,4	143,9	754,0
питома вага операцій з капіталом в обсязі доходної частини бюджету, %	0,3	0,1	0,3	0,5	143,0	536,7
Кошти від продажу основного капіталу	2 052,7	843,6	2 420,0	3 921,6	162,0	464,9
Кошти від продажу землі і нематеріальних активів	39,8	0,0	2 000,0	2 438,9	121,9	-
Цільові фонди	448,6	462,0	500,0	476,5	95,3	103,1
питома вага цільового фонду в обсязі доходної частини бюджету, %	0,06	0,05	0,04	0,04	94,70	73,42
Разом доходів	263 156,0	381 386,8	503 496,8	527 079,4	104,7	138,2
Трансферти з державного бюджету	436 589,9	547 386,0	760 083,1	746 836,8	98,3	136,4
питома вага трансфертів в обсязі доходної частини бюджету, %	62,1	57,8	57,5	56,1	97,6	97,1
Усього доходів	699 745,8	928 772,8	1 263 579,9	1 273 916,2	100,8	137,2
Трансферти, які передаються між місцевими бюджетами різних рівнів або між бюджетами однієї підпорядкованості	3 555,4	18 328,7	58 293,0	56 482,6	96,9	308,2
Усього	703 301,2	947 101,6	1 321 872,9	1 330 398,8	100,6	140,5

Джерело: Мелітопольська міська рада

Виконання видаткової частини та кредитування бюджету міста Мелітополя, тис. грн.

Показник	2015 (виконано)	2016 (виконано)	2017 (план)	2017 (виконано)	% виконання річного плану	Темп росту до відп. періоду, %
Державне управління	23 920,3	34 565,8	60 087,2	59 493,5	99,0	172,1
Освіта	213 835,2	268 139,3	342 812,6	336 128,2	98,1	125,4
Охорона здоров'я	175 359,5	174 268,0	241 803,3	235 884,9	97,6	135,4
Соціальний захист і соціальна допомога	197 806,1	332 112,0	461 509,5	455 418,6	98,7	137,1
Житлово-комунальне господарство	55 110,4	47 497,4	68 614,6	64 894,9	94,6	136,6
Культура і мистецтво	20 198,0	22 085,2	33 855,5	33 987,6	100,4	153,9
Засоби масової інформація	189,0	216,0	150,0	150,0	100,0	69,5
Фізична культура і спорт	6 894,5	10 906,8	11 556,5	12 464,5	107,9	114,3
Будівництво	7 493,3	11 786,7	59 976,5	58 674,7	97,8	497,8
Землеустрій	0,0	0,0	130,0	130,0	100,0	-
Транспорт	17 257,4	32 756,8	46 599,0	46 441,4	99,7	141,8
Інші послуги, пов'язані з економічною діяльністю	9 645,1	5 363,5	4 946,4	4 785,3	96,7	89,2
Охорона навколишнього природного середовища та ядерна безпека	150,6	0,0	0,0	0,0	-	-
Запобігання та ліквідація надзвичайних ситуацій та наслідків стихійного лиха	279,7	1 892,1	0,0	0,0	-	0,0
Обслуговування боргу	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-
Цільові фонди	572,6	633,2	4 947,4	3 524,8	71,2	556,7
Видатки, не віднесені до основних груп, та інші видатки	5 635,2	4 466,1	4 208,1	2 515,6	59,8	56,3
Разом видатків	734 346,7	946 689,0	1 341 196,6	1 314 494,0	98,0	138,9
Трансферти іншим бюджетам	0,0	3 310,5	2 498,7	1 856,3	74,3	56,1
у т.ч. реверсна дотація (до 01.01.2015 р. - кошти, що передаються до Державного бюджету)	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-
Усього видатків	734 346,7	949 999,5	1 343 695,3	1 316 350,3	98,0	138,6
Надання пільгового довгострокового кредиту громадянам на будівництво (реконструкцію) та придбання житла	0,0	0,0	3,1	0,0	0,0	-
Повернення кредитів, наданих для кредитування громадян на будівництво (реконструкцію) та придбання житла	-4,5	-3,1	-3,1	-88,0	2 837,7	2 837,7
Разом	734 342,2	949 996,4	1 343 695,3	1 316 262,4	98,0	138,6

Джерело: Мелітопольська міська рада